

Kuntien tuottavuusvertailun kooste 2010–2018

Sisällys

1	Johdatus kuntien tuottavuusvertailuun	2
1.1	Miksi tuottavuuden mittaaminen on tärkeää?.....	2
2	Tuottavuusmittarit esittelyssä.....	3
2.1	Tuottavuusmittareiden tulkinnasta.....	3
2.2	Ikäihmisten palvelut	6
2.3	Opetus ja varhaiskasvatus	7
2.4	Tekninen toimi	8
3	Mitattavien palveluiden tuottavuuskehitys 2010–2018	9
3.1	Kotihoito.....	9
3.2	Tehostettu palveluasuminen	12
3.3	Vanhainkotihoito.....	15
3.4	Vuodeosastohoito (pitkäaikainen)	16
3.5	Varhaiskasvatus	18
3.6	Perusopetus ja lukiokoulutus	22
3.7	Katujen talvihoito	26
3.8	Viheralueiden hoito.....	29
3.9	Toimitilojen ylläpito	31
3.10	Vesihuolto	32
4	Tuottavuusvertailun kehittäminen	34
5	Verkko-osoitteet ja yhteystiedot.....	35

1 Johdatus kuntien tuottavuusvertailuun

Kuntaliitto aloitti vuonna 2009 20 suurimman kaupungin tuottavuusvertailun kehittämistarpeen selvittämiseksi projektin, jonka rahoittajina toimivat valtiovarainministeriö, Kuntaliitto sekä kunnat. Projektin tavoitteena oli parantaa tuottavuuskuvaajien grafiikkaa ja tiedonkeruuta, parantaa jo olemassa olevia mittareita ja hankkia lisää palvelun laatua kuvaavaa aineistoa. Projekti päättyi vuonna 2016 ja tuottavuusvertailu siirtyi Kuntaliitto Palveluiden alaisuuteen. Samalla vertailu avattiin kaikille halukkaille kunnille ja kuntayhtymille.

Tuottavuudessa pienet prosentit aiheuttavat suuria summia. Tuottavuuden indeksikäyrät tuovat hyvin esille sen miten pienetkin vuosimuutokset kertautuvat, kun aikaa kuluu. Vaikka palvelutoiminnassa tuottavuuden korottaminen on vaikeaa, nähdään joissakin tapauksissa tuottavuuden nousua. Muutaman prosentin vuosittaiset tuottavuusparannukset kertautua isoiksi säästöiksi.

Palveluiden kokonaiskustannukset usein kasvavat vuosi vuodelta, mutta tuottavuus voi silti parantua, esimerkiksi volyymin kasvaessa. Silloin voidaan tarkastella, kuinka paljon enemmän kustannukset olisivat kasvaneet ilman tuottavuuden kasvua. Kunnat voivat näyttää yhteisesti sovitulla mittareilla oman kehityksensä tulokset. Kasvanut volyyymi tai palvelutason laadun korotukset voidaan muutoin tulkita virheellisesti tuottavuuden laskuksi.

1.1 Miksi tuottavuuden mittaaminen on tärkeää?

Tuottavuuden mittaaminen tuottaa arvokasta tietoa eri palveluiden tilasta ja niiden kehityksestä. Palvelun suoritteet on laskettu samalla tavalla vuodesta toiseen, joten vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia. Tällöin eri palvelujen indeksien ajallinen tarkastelu on mielekäästä.

Tuottavuusvertailun tuloksia voi hyödyntää kunnan talousarvion tuottavuustavoitteiden asettamisessa ja tarkastuslautakunnan tuloksellisuusarvioinnissa. Kunta voi asettaa kullekin palvelulle tuottavuustavoitteen ja tuottavuusvertailun avulla seurata sen toteutumista. Vertailun avulla kuntaan saadaan vietyä tuottavuusajattelun ja -johtamisen malli, jolloin voidaan paneutua eri palveluiden tuottavuuskehitysten syihin. Vertailun sisällön tarkastelu sopii hyvin myös kunnan luottamushenkilöille.

Tuottavuusvertailu mahdollistaa kunnan eri palveluiden tulosten vertailun muihin mukana oleviin kuntiin ja kuntayhtymiin. Muiden kuntien myönteinen menestys kirittää myös oman kunnan palveluita kohti tehokkaampaa tuottavuutta.

2 Tuottavuusmittarit esittelyssä

Kuntien tuottavuusvertailu on tilastopalvelu, joka tuottaa palvelukohtaista informaatiota ikäihmisten, opetuksen ja teknisen toimen palveluiden taloudellisesta tuottavuudesta sekä laadusta. Vertailussa tuottavuudella tarkoitetaan taloudellista tuottavuutta eli kustannusten ja suoritteiden suhdetta. Taloudellisen tuottavuuden rinnalla seurataan palvelun laatua ja vaikuttavuutta indikoivia muuttujia.

2.1 Tuottavuusmittareiden tulkinnasta

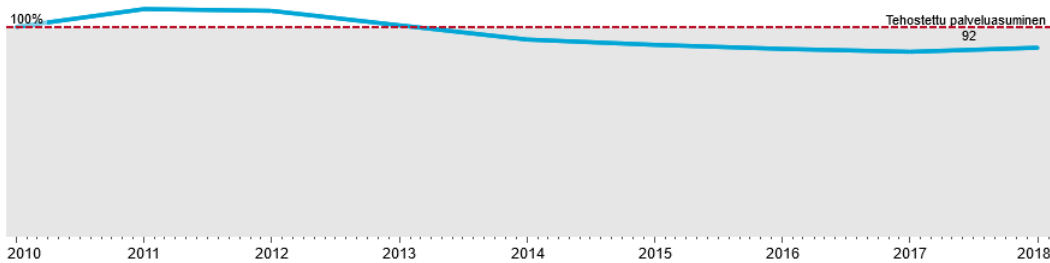
Taloudellista tuottavuutta kuvataan reaalisena yksikkökustannuksen muutoksena ajassa. Panosten laskennassa on huomioitu rahan arvossa tapahtuvat muutokset. Kustannukset on deflatoitu julkisten menojen hintaindeksillä (Tilastokeskus). Suoritteet perustuvat tuotteistukseen ja olosuhdetekijät pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin. Palveluun liittyvät tuotteet saatetaan vertailukelpoisiksi kustannuspainokertoimien avulla. Näin eriarvoiset tuotteet saadaan vertailukelpoisiksi ja laskettua osaksi tuotosta.

Määritelmien osalta on olennaista, että kunta käyttää samaa määritelmää vuodesta toiseen, koska tuottavuuden laskennassa tietoja verrataan aikasarjana. Toinen tärkeä asia on, että toiminta- ja kustannustiedot vastaavat toisiaan eli kustannustietoihin lasketaan vain suoritteiden tuottamisesta aiheutuneet kokonaiskustannukset (aiheuttamisperiaate), jotka sisältävät myös vyörytykset sekä sisäiset menot. Kaikkien kerättävien palvelujen yksityiskohtaisiin tulkinta- ja täyttöohjeisiin voi tutustua osoitteessa:

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Tulkinta-ja-taytto-ohjeet_31082017.pdf

Tuottavuusvertailun eri palveluiden kehitystä ajassa kuvataan indeksikäyrillä (kuva 1). Perusvuosi saa lähtöarvon 100 (esim. 2010=100). Mikäli indeksikäyrä saa arvon 105, on tuottavuus parantunut viisi prosenttia perusvuoteen nähden. Vastaavasti arvo 95 tarkoittaa, että tuottavuus on heikentynyt viisi prosenttia perusvuoteen nähden.

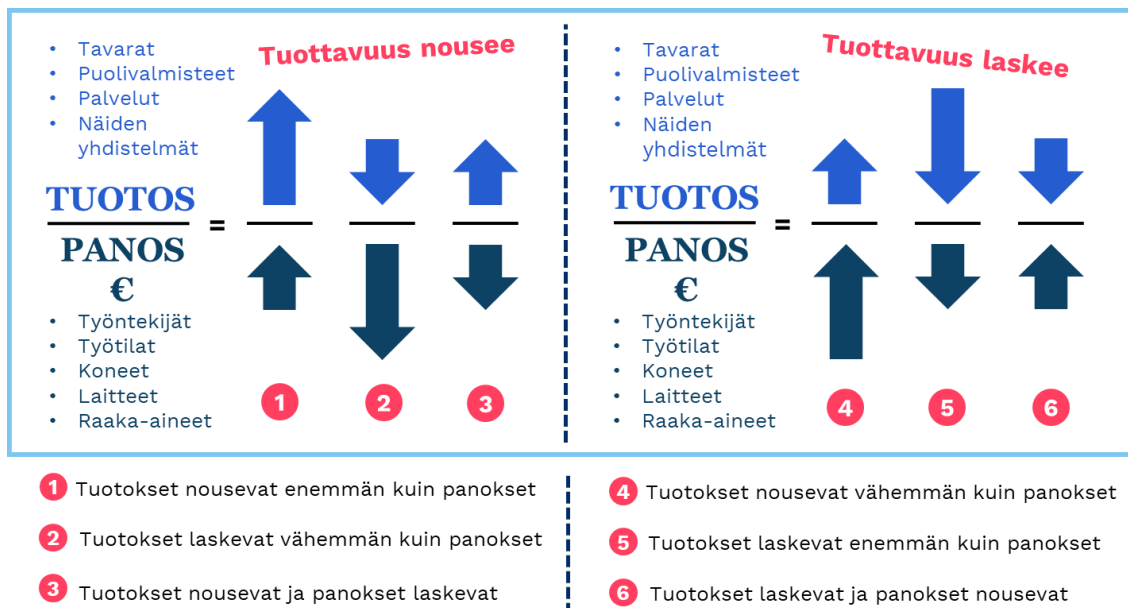

KUVA 1. Indeksikäyrä osoittaa tuottavuuden laskeneen kahdeksalla prosentilla vuosien 2010 ja 2018 välisenä aikana

Tuottavuuden kehityssuunta kuvastaa myös kunnan taloudellista menestymistä. Tehokkaasti tuotettu palvelu säästää kunnan varoja ja säästetyt varat on mahdollista hyödyntää muussa kunnan toiminnassa.

Tuottavuus voi myös kasvaa, vaikka palvelun volyymi pienenee (kts. kuva 2). Tällöin kustannukset vähenevät volyymia enemmän.

KUVA 2. Yksinkertaistettu malli siitä, miten tuottavuus nousee ja laskee

Tuottavuusvertailussa on eroteltu kunnallisesti tuotettu palvelu ja ostopalvelu toisistaan. Ostopalveluista kerätään suoritemäärä ja kokonaiskustannukset, jotka on laskettu laskutushintaan perustuen. Laskutushinnalla tarkoitetaan bruttokustannuksia mahdollisella laskennallisella arvonlisäveropalautuksella vähennettynä. Myös siinä tapauksessa, kun kunnan ostopalvelu sisältää täyden alv:n, tulee alv:n osuus vähentää kokonaiskustannuksista. Ostopalveluihin ei sisällytetä palveluseteleillä järjestetyn palvelun kustannuksia.

Hallintokustannusten osalta täytyy tehdä tarkempia määritelmiä. Osa hallinnon kustannuksista on pelkästään ostopalveluihin kohdistuvia, kuten hankintaprosessista sekä sopimuksen aikaisesta valvonnasta aiheutuvat kustannukset. Tavoitteena on kohdentaa tarkoituksenmukaisella tavalla ostopalvelujen hallinnasta aiheutuvat kustannukset ostopalveluihin.

Palvelujen ostot ovat mukana oman tuotannon kustannuksissa, jos palvelujen kokonaisvastuu on omalla tuotantoyksiköllä (sisältää ns. alihankintana hankitut palvelut). Alihankinnalla tarkoitetaan kunnan oman toiminnan tilaamia, kunnallisia palveluita täydentäviä ostopalveluja. Ostopalvelut -välilehteä täytetään vain siinä tapauksessa, että ostetaan tietyn alueen, yksikön tai asiakasryhmän palvelut kokonaisuudessaan.

Laskennallinen tuottavuussäästö kuvaa sitä paljonko kunta säästää (tai menettää) indeksisarjan viimeisenä vuotena kustannuksia (euroa per vuosi), tuottavuusparannusten ansiosta. Absoluuttinen euromäärä kuvaa siis kustannusten määrää, joka tuottavuusparannusten vuoksi jäi synty-mättä kyseisenä vuotena eli paljonko kustannuksia olisi kertynyt enemmän, jos tuottavuus ei olisi parantunut suhteessa vertailuvuoteen. Vertailuvuotena on käytetty indeksisarjan alkuvuotta. Tuottavuussäästö lasketaan siten, että aineiston viimeisen vuoden tuotos lasketaan ensimmäisen vuoden yksikköhinnalla. Näin syntynyttä kustannusten määrää verrataan toteutuneisiin kustannuksiin. Tuottavuussäästö on laskettu palveluittain (kts. taulukot 4, 5a, 5b, 6, 7, 8 ja 9).

2.2 Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palvelut otettiin ensimmäisinä palveluina mukaan tuottavuusvertailuun. Ikäihmisten palveluissa mitataan kotihoitoa, tehostettua palveluasumista, vanhainkotihoitoa sekä pitkäaikaista vuodeosastohoitoa (taulukko 1). Valtaosa ikäihmisten palveluista tuotetaan kunnallisena palveluna. Poikkeuksena on tehostettu palveluasuminen, jossa yksityisen ostopalvelun osuus on lähes yhtä suuri kuin kunnallisen tuotannon. Myös palvelusetelien käyttö ikäihmisten palveluissa on lisääntynyt viime vuosina, tosin niiden osuus on vielä alhainen kokonaisuuteen verrattuna.

TAULUKKO 1. Ikäihmisten palveluiden tuotos. Tuotosta verrataan kokonaiskustannuksiin

	Kotihoito	Tehostettu palveluasuminen	Vanhainkotihoito	Vuodeosasto- hoito (pitkäaikainen)
Tuotos:	Välitön asiakastyö tunteina*	Hoitopäivät (asiakkaiden hoitoisuus huomioitu)	Hoitopäivät (asiakkaiden hoitoisuus huomioitu)	Hoitopäivät (asiakkaiden hoitoisuus huomioitu)
Panos:	Palvelun reaalikustannukset			
Laatu:	RAI-mittarin keskeiset muuttujat (esim. toimintakyvyn säilyminen yli 180 vrk hoidossa olevilla)			

*Poikkeuksena Joensuu, Kirkkonummi, Turku ja Vantaa. Näiden kuntien tuottavuus on laskettu hoitokäynneistä.

2.3 Opetus ja varhaiskasvatus

Opetuksen palveluista mitataan perusopetusta ja lukiokoulutusta. Varhaiskasvatus puolestaan kattaa päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon. Varhaiskasvatuksen tiedot pohjautuvat hoitopäiviin ja opetuksen tiedot taas oppilaiden ja opiskelijoiden lukumääriin (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen tuotos. Tuotosta verrataan kokonaiskustannuksiin

	Varhaiskasvatus (hoitopäivät)	Perusopetus (oppilaiden lukumäärä)	Lukiokoulutus (opiskelijoiden lukumäärä)
Tuotos:	0–2-vuotiaiden lasten, koko- ja osapäivähoito, 3 vuotta täyttäneiden lasten kokopäivähoito, yli 3-vuotiaiden osapäivähoito, vuorohoito, erityistä tukea saavien lasten lukumäärä	alakoululaiset yläkoululaiset erityisopetus (9-vuoden oppivelvollisuus), lisäopetus, maahanmuuttajien valmistava opetus, vieraskieliset, joustava perusopetus (JOPO), muu vammaisopetus (11-vuotinen oppivelvollisuus), vaikea vammaisopetus (11-v ov),*	nuoret opiskelijat, aikuisopiskelijat (tutkintoon johtavat), aineopiskelijat, lukioiden erityistehävät
Panos:	Palvelun reaalikustannukset		
Laatu:	Asiakastytyväisyys: kunnan oma kysely (asteikolla 1–5)	**Asiakastytyväisyys	

*Perusopetuksen tuotoksesta on jätetty pois sairaalaopetus

**Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen laatutiedot kehitteillä

2.4 Tekninen toimi

Teknisen toimen palvelut ovat tulleet uusimpina palveluina mukaan tuottavuusvertailuun. Tällä hetkellä vertailussa mitataan katujen talvihoitoa, viheralueiden hoitoa, toimitilojen ylläpitoa sekä vesihuoltoa (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Teknisen toimen palveluiden tuotos. Tuotosta verrataan kokonaiskustannuksiin

	Katujen talvihoito (km tai m²)	Viheralueiden hoito (m² tai ha)	Toimitilojen ylläpito (htm²)	Vesihuolto (m³)
Tuotos:	I-hoitoluokka: pääkadut, II-hoitoluokka: kokoojakadut, III-hoitoluokka: tonttikadut, A-hoitoluokka (kevyen liikenteen väylä), B-hoitoluokka (kevyen liikenteen väylä), C-hoitoluokka (kevyen liikenteen väylä)	A1-hoitoluokka: edustusviheralueet, A2-hoitoluokka: käyttöviheralueet, A3-hoitoluokka: käyttö- ja suojaviheralueet	koulut, päiväkodit, sote-kiinteistöt (sosiaali- ja terveystoimen tilat), liikuntatilat, asunnot, muut tilat	puhdas vesi yhteensä, likainen vesi yhteensä
Panos:	Palvelun reaalikustannukset			
Laatu:	Asiakastyytyväisyys: FCG:n TEKPA-kysely tai kunnan oma kysely		Asiakastyytyväisyys: kunnan oma kysely	Asiakastyytyväisyys: aistinvarainen vedenlaatu (vedenlaatu ja maku hyvä), vedenlaatuvalitukset (laitoksesta johtuvat)

3 Mitattavien palveluiden tuottavuuskehitys 2010–2018

Kuntien tuottavuusvertailun tiedot kattavat vuosien 2010–2018 välisen ajan. Vuoden 2018 tuottavuustiedot on nyt päivitetty. Yksittäisen kunnan kannalta on kuitenkin selkeintä käydä katsomassa palvelukohtaiset tuottavuustiedot suoraan tuottavuusvertailun verkkosivuilta osoitteesta:

www.kuntaliitto.fi/tuottavuusvertailu

Tämän julkaisun tiedot voivat hieman poiketa verkkosivujen tiedoista, koska emme valitettavasti ole saaneet kaikilta jäseniltämme tuottavuustietoja riittävän ajoissa. Tuottavuustiedoissa voi olla yksittäisen kunnan kohdalla virheitä, joten päivitämme uudet kuntakohtaiset tiedot aina verkkosivuillemme, kun saamme uutta tai päivitettyä tietoa haltuumme. Viime kädessä kunta vastaa tietojen oikeellisuudesta.

3.1 Kotihoito

Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltoasetukseen perustuvaa kotipalvelua ja terveydenhuoltolaikiin perustuvaa kotisairaanhoidoita. Tietoihin on laskettu sekä tilapäinen että säännöllinen kotihoito. Kustannuksiin ja suoritteisiin ei lueta kotihoidon tukipalveluita. Kotihoitoon ei myöskään sisällytetä vanhusten päivähoitoa, mutta siihen luetaan ei-ympäri vuorokautisen hoidon palvelu- tai senioriasuntoihin (mitoitus alle 0,5) annettu kotihoito. Palveluseteleillä järjestetty kotihoito on ilmoitettu erikseen.

Kunnallinen kotihoito sisältää vuokratyöntekijöiden sekä kunnallisen kotihoidon alihankintana toteutetun palvelun. Yksityiseksi luetaan ulkoinen palveluntuottaja, joka tuottaa palvelun kokonaisuudessaan esim. maantieteelliselle alueelle ostopalvelusopimukseen perustuen.

Tuottavuus

Kotihoito on ainoa ikäihmisten palvelukokonaisuus, jossa tuottavuus on noussut keskimäärin kaikkien kuntien osalta vuosien 2010–2018 välisenä aikana. Kunnallisen kotihoidon tuottavuus on parantunut peräti 17,4 prosenttia seurantajakson aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 4.

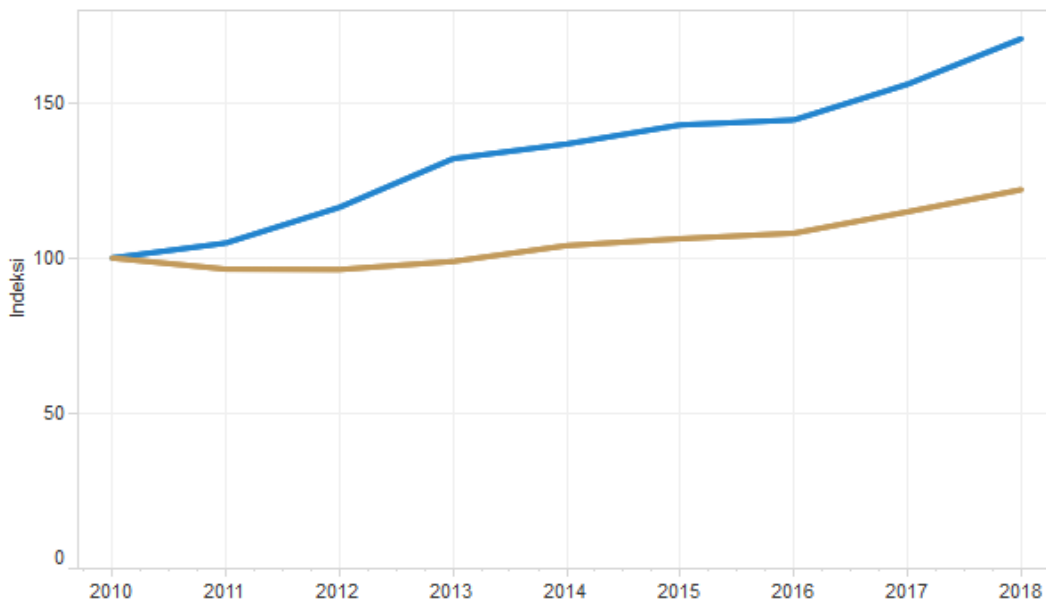
TAULUKKO 4. Kunnallisen kotihoidon tuottavuus 2010–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Volyyymi- muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuus- muutos	Tuottavuussäästö
Espoo*	+23 %	+24 %	-1,0 %	-255 000 €
Joensuu* (13–16)	+38%	+31 %	+5,2 %	766 000 €
Jyväskylä	-20 %	-2 %	+22,1 %	3 059 000 €
Kirkkonummi* (11–15)	+12 %	-1 %	+13,4 %	497 000 €
Kotka* (10–16)	+8 %	-11 %	+19,7 %	1 666 000 €
Kouvola* (10–17)	+19 %	+15 %	+3,2 %	602 000 €
Kuopio	+137 %	+158 %	-8,3 %	-2 260 000 €
Lahti* (10–15)	+24 %	+17 %	+5,9 %	1 018 000 €
Oulu	+23 %	+15 %	+7,0 %	1 745 000 €
Porvoo* (14–18)	+62 %	+8 %	+49,8 %	5 265 000 €
Raasepori* (15–18)	+68 %	+31 %	+27,7 %	2 060 000 €
Rovaniemi	+14 %	+7 %	+5,7 %	320 000 €
Salo	+2 %	-2 %	+4,8 %	544 000 €
Seinäjoki* (13–14)	-1 %	+6 %	-6,6 %	
Tampere	+79 %	+70 %	+5,5 %	2 236 000 €
Turku	+33 %	+23 %	+7,7 %	3 204 000 €

Vantaa	+71 %	+0 %	+70,8 %	9 142 000 €
YHTEENSÄ			+17,4 %	

Kunnallisen kotihoidon tuottavuus on parantunut eniten Vantaalla (kuva 3). Myönteistä tuottavuuskehitystä on ollut myös lukuisissa muissa kunnissa kuten Porvoossa ja Raaseporissa.

KUVA 3. Kunnallisen kotihoidon tuottavuus on noussut voimakkaimmin Vantaalla ja Jyväskylässä. Huom. Mukaan on otettu vain sellaiset kunnat, joiden aikasarja kattaa vertailun kaikki vuoden (2010–2018)

Jyväskylässä ja Vantaalla tuottavuus on kasvanut volyymien kasvaessa nopeammin kuin kustannukset. Kotihoidon hoitopäivien määrä onkin kasvanut useissa vertailun kunnissa viime vuosina.

3.2 Tehostettu palveluasuminen

Tehostetun palveluasumisen yksiköitä ovat ne ikääntyneille tarkoitettut palveluasumisyksiköt, joissa henkilökunta on paikalla ympäri vuorokauden. Tehostetun palveluasumisen yksiköissä on vähintään 0,5 hoitajaa asiakasta kohden.

Tuottavuus

Tehostettua palveluasumista tuotetaan runsaasti ostopalveluna. Osassa kunnista ostopalveluista on siirtynyt asiakkaita kunnalliselle puolelle viime vuosina. Tämä näkyy joidenkin kuntien volyymin huomattavana kasvuna. Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on laskenut 2,6 prosenttia vuosien 2010–2018 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 5A.

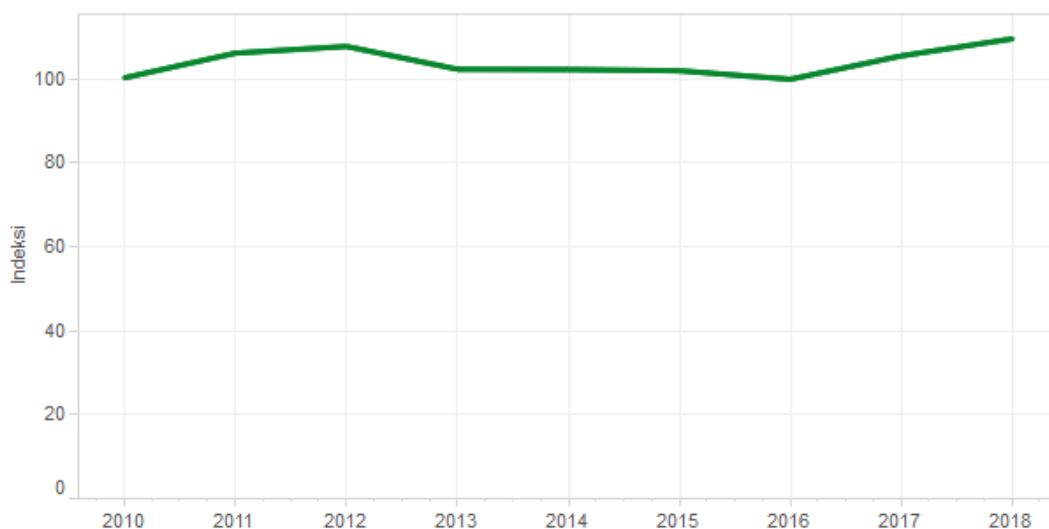
TAULUKKO 5A. Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus 2010–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Volyyminimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (12–18)	+527 %	+462 %	+11,5 %	1 560 000 €
Joensuu* (10–16)	+1539 %	+1508 %	+1,9 %	363 000 €
Jyväskylä	+58 %	+109 %	-24,5 %	-6 977 000 €
Kirkkonummi* (11–15)	-0 %	-4 %	+4,1 %	113 000 €
Kotka* (10–16)	+61 %	+83 %	-12,2 %	-1 748 000 €
Kouvola* (10–16)	+29 %	+98 %	-34,6 %	-9 962 000 €
Kuopio* (11–18)	+247 %	+384 %	-28,4 %	-3 540 000 €
Lahti* (10–15)	+56 %	+39 %	+12,2 %	3 096 000 €
Oulu	+376 %	+361 %	+3,4 %	339 000 €

Porvoo* (14–18)	+49 %	+53 %	-2,4 %	-256 000 €
Raasepori* (15–18)	+38 %	+33 %	+4,0 %	273 000 €
Rovaniemi	-24 %	-31 %	+9,3 %	477 000 €
Salo	+17 %	+46 %	-19,6 %	-1 642 000 €
Tampere* (14–18)	+181 %	+154 %	+10,4 %	1 976 000 €
Turku* (14–18)	+162 %	+126 %	+16,2 %	5 672 000 €
Vantaa	+78 %	+92 %	-7,5 %	-4 032 000 €
YHTEENSÄ			-2,6 %	

Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on parantunut eniten Turussa. Kun huomioidaan vuosien 2010–2018 aikasarja, on tuottavuus kasvanut eniten Rovaniemellä (kuva 4).

KUVA 4. Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on noussut eniten Rovaniemellä. Huom. Mukaan on otettu vain sellaiset kunnat, joiden aikasarja kattaa vertailun kaikki vuoden (2010–2018)

Ostopalveluiden määrä on huomattava tehostetussa palveluasumisessa. Useissa kunnissa yksityinen palveluntarjoaja tuottaa enemmän tehostetun palveluasumisen palveluita kuin vastaava kunnallinen toimija. Jäsenkuntien yksityisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on laskenut 3,9 prosenttia vuosien 2010–2018 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 5B.

TAULUKKO 5B. Yksityisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus 2010–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Volyyymi- muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuus- muutos	Tuottavuussäästö
Espoo	+74 %	+58 %	+10,1 %	5 067 000 €
Joensuu* (10–16)	+5 %	+15 %	-8,5 %	-1 045 000 €
Jyväskylä	+9 %	+6 %	+3,1 %	374 000 €
Kirkkonummi* (12–15)	+0 %	+5 %	-4,3 %	
Kuopio* (12–18)	+24 %	+33 %	-7,2 %	-1 234 000 €
Oulu	-22 %	-23 %	+2,1 %	175 000 €
Porvoo* (15–18)	-17 %	-18 %	+1,7 %	54 000 €
Raasepori* (15–18)	+1 %	+16 %	-12,8 %	-583 000 €
Rovaniemi	+16 %	+14 %	+1,5 %	144 000 €
Salo	+26 %	+44 %	-12,1 %	-492 000 €
Tampere	+129 %	+95 %	+17,4 %	6 431 000 €
Turku	+55 %	+90 %	-18,7 %	-5 618 000 €
YHTEENSÄ			-3,9 %	

3.3 Vanhainkotihoito

Vanhainkotihoitolla tarkoitetaan vanhainkoteja ja muita sellaisia vanhusten hoidon yksiköitä joissa toimitaan laitosperiaatteella ja joista peritään laitoshoidon hoitomaksu. Vanhainkotihoitoon ei sisällytetä terveystieteiden pitkäaikaishoitoa.

Tuottavuus

Kunnallisen vanhainkotihoito tuottavuus on laskenut 8,1 prosenttia vuosien 2010–2018 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydet taulukosta 6.

TAULUKKO 6. Kunnallisen vanhainkotihoito tuottavuus 2010–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Volyyymi- muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuus- muutos	Tuottavuussäästö
Espoo	-81 %	-74 %	-28,7 %	-1 731 000 €
Jyväskylä	-67 %	-66 %	-3,1 %	-229 000 €
Kirkkonummi* (11–15)	+0%	-6 %	+6,5 %	
Kouvola* (10–17)	-80 %	-61 %	-50,4 %	
Kuopio	-45 %	-30 %	-21,1 %	-1 731 000 €
Oulu	-0 %	-4 %	+4,0 %	94 000 €
Porvoo* (14–18)	-56 %	-63 %	+16,9 %	498 000 €
Raasepori* (15–18)	-44 %	-47 %	+4,7 %	231 000 €
Rovaniemi	-48 %	-25 %	-30,4 %	-1 124 000 €
Salo	-35 %	-35 %	+0,0 %	3 000 €

Seinäjoki* (13–14)	-22 %	-25 %	+4,1 %	
Tampere	-42 %	-36 %	-8,4 %	-2 287 000 €
Turku	-66 %	-68 %	+4,6 %	634 000 €
Vantaa* (10–16)	-61 %	-55 %	-12,9 %	-1 239 000 €
YHTEENSÄ			-8,1 %	

3.4 Vuodeosastohoito (pitkäaikainen)

Ikäihmisten pitkäaikainen vuodeosastohoito sisältää tietoja terveyskeskusten ja terveyskeskus-sairaaloiden vuodeosastoilla järjestetystä pitkäaikaishoidosta. Pitkäaikaishoidon kesto on yli kolme kuukautta ja se on tarkoitettu vaativaa hoitoa tarvitseville vanhuksille, jotka eivät pärjäisi kotona ja joita ei sijoiteta ympärivuorokautisiin palveluasuntoihin eikä vanhainkoteihin. Useassa kunnassa on luovuttu terveyskeskusten vuodeosastoista kokonaan.

Tuottavuus

Pitkäaikaisen vuodeosastohoidon asiakasmäärät ovat laskeneet selvästi eniten kaikista ikäihmisten palveluista. Kunnallisen vuodeosastohoidon tuottavuus on heikentynyt 11,9 prosenttia vuosien 2010–2018 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 7.

TAULUKKO 7. Kunnallisen vuodeosastohoidon tuottavuus 2010–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Volyyymi- muutos	Kustannus- ten muutos	Tuottavuus- muutos	Tuottavuussäästö
Joensuu* (10–16)	-65 %	-68 %	+7,2 %	614 000 €
Jyväskylä* (10–17)	-99 %	-100 %	+35,0 %	25 000 €
Kotka* (10–16)	-21 %	+9 %	-27,2 %	-2 916 000 €
Kouvola* (10–17)	-55 %	-44 %	-20,7 %	-1 301 000 €
Kuopio	-35 %	-29 %	-7,1 %	-445 000 €
Lahti* (10–15)	-51 %	-45 %	-9,5 %	-1 858 000 €
Oulu	-75 %	-72 %	-8,1 %	-50 000 €
Rovaniemi* (13–18)	-5 %	+10 %	-13,0%	-1 083 000 €
Salo	-14 %	+4 %	-17,7 %	-1 965 000 €
Seinäjoki* (13–14)	+0 %	+1 %	-0,8 %	-112 000 €
Tampere	-60 %	-40 %	-33,4 %	-6 315 000 €
Turku* (14–18)	-42 %	-46 %	+8,0 %	1 383 000 €
Vantaa* (10–13)	-0 %	+2 %	-1,9 %	-133 000 €
YHTEENSÄ			-11,9 %	

3.5 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus muodostuu päiväkotihoidosta ja perhepäivähoidosta. Varhaiskasvatuksen suoritteena käytettiin aiemmin lapsimääriä. Tämä mittari todettiin epätarkaksi, koska lapsimäärä perustui epäluotettavaan vuoden lopun tilastointipäivämäärään. Tämän vuoksi suorite muutettiin hoitopäiviksi, joka kuvaa paremmin koko vuoden aikana annetun palvelun määrää. Suoritetta tarkennettiin myös siten, että siihen lisättiin vuorohoito ja erityistä tukea saavien lasten lukumäärä. Näin mittari ottaa paremmin huomioon päivähoiton laadussa tapahtuneet muutokset. Päivähoidon suoritteiden painokertoimet pohjautuvat henkilöstömitoituksiin sekä päivähoiton asiantuntijoiden arvioon.

Tuottavuus

Varhaiskasvatuksen tuottavuuskehitys on ollut keskimäärin tasaista, tosin kuntien väliset erot ovat suuria. Vertailun kunnissa vuosien 2013–2018 välisenä aikana päiväkotihoidon tuottavuus on heikentynyt 3,2 (taulukko 8) ja vastaavasti perhepäivähoidon tuottavuus on heikentynyt 6,4 prosenttia (taulukko 9). Huomioitavaa on, että tuottavuus on laskettu vuodesta 2013 alkaen. Tuottavuusvertailun verkkosivuilla kuntakohtainen lähtövuosi voi kuitenkin olla aikaisintaan 2010.

TAULUKKO 8. Päiväkotihoidon tuottavuus 2013–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Hoitopäivien muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (14–18)	+28 %	+17 %	+9,7 %	15 298 000 €
Joensuu	-5 %	+27 %	-25,2 %	-7 316 000 €
Jyväskylä	-2 %	+4 %	-5,3 %	-3 100 000 €
Kirkkonummi* (15–16)	-12 %	-3 %	-8,5 %	
Kotka* (13–16)	-14 %	+3 %	-16,5 %	-3 135 000 €
Kouvola* (13–16)	+4 %	-4 %	+8,3 %	
Kuopio	+12 %	+25 %	-11,4 %	4 532 000 €

Lahti	+15 %	+21 %	-4,6 %	-2 153 000 €
Nurmijärvi* (14–16)	-2 %	-15 %	+14,2 %	
Oulu	-3 %	+4 %	-6,9 %	-6 146 000 €
Porvoo	-19 %	+5 %	-19 %	-6 029 000 €
Raasepori* (15–18)	+9 %	+7 %	+1,4 %	221 000 €
Rovaniemi	-11 %	-16 %	+5,7 %	1 636 000 €
Salo	-12 %	-3 %	-9,2 %	-2 156 000 €
Tampere	+32 %	+9 %	+21,6 %	20 146 000 €
Turku	+5 %	+2 %	+3,6 %	2 366 000 €
Vaasa* (13–14)	+5 %	-2 %	+7,0 %	
Vantaa	+5 %	+4 %	+1,2 %	865 000 €
YHTEENSÄ			-3,2 %	

Päiväkotihoidon hoitopäivien määrä on pysytellyt melko samalla tasolla, tosin useammassa kunnassa hoitopäivien määrä on kasvanut huomattavasti. Tähän voi myös vaikuttaa kunnan subjektiivisen päivähoiton rajoituksen poistaminen, jolloin hoitopäivien määrä on kasvanut lyhyessä ajassa. Sen sijaan perhepäivähoidon hoitopäivien määrä on laskenut huomattavasti lähes kaikissa kunnissa. On hyvä muistaa, että taulukot esittelevät ainoastaan kunnallisen päiväkotij- ja perhepäivähoidon tietoja. Kunnissa on myös runsaasti yksityisiä päiväkoteja ja perhepäivähoitoa.

TAULUKKO 9. Perhepäivähoidon tuottavuus 2013–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Hoitopäivien muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo* (14–18)	-32 %	-29 %	-2,9 %
Joensuu	-48 %	-35 %	-20,2 %
Jyväskylä	-59 %	-58 %	-3,6 %
Kirkkonummi* (15–16)	-25 %	-17 %	-8,7 %
Kotka* (13–15)	-13 %	-4 %	-9,6 %
Kouvola* (13–16)	-44 %	-40%	-7,4 %
Kuopio	-17 %	+15%	-27,6 %
Lahti	-24 %	-18 %	-8,1 %
Nurmijärvi* (14–16)	-13 %	-23 %	11,8 %
Oulu	-64 %	-59 %	-11,9 %
Porvoo	-50 %	-40 %	-16,4 %
Raasepori* (15–18)	-46 %	-40 %	-9,4 %
Rovaniemi	-60 %	-60 %	-0,6 %
Salo	-45 %	-53 %	+17,6 %
Tampere	-67 %	-68 %	+4,5 %
Turku	-47 %	-48 %	+1,0 %

Vaasa* (13–14)	-8 %	-14 %	+7,2 %
Vantaa	-41 %	-38 %	-5,3 %
YHTEENSÄ			-6,4 %

3.6 Perusopetus ja lukiokoulutus

Vuoden 2018 perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tiedot ovat ennakkotietoja. Vuoden 2018 lopulliset tiedot ilmestyvät tammikuussa 2020. Opetuksen tiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen ja Opetushallituksen tietoihin.

Tuottavuus

Opetuksen tuottavuus on laskenut viime vuosina. Vertailun kunnissa perusopetuksen tuottavuus on heikentynyt 6,5 prosenttia 2010–2018 välisenä aikana (taulukko 10). Tuottavuus on kasvanut ainoastaan Nurmijärvellä, Oulussa, Turussa ja Vantaalla. Vertailun kunnissa perusopetuksen oppilasmäärä on keskimäärin kasvanut kahdeksan prosenttia. Niissä kunnissa, joissa oppilasmäärät ovat kasvaneet reilusti (Kuopio, Lahti, Oulu ja Vaasa), on syynä pääosin kuntaliitos. Tosin oppilasmäärä on kasvanut melko paljon ilman kuntaliitosta esimerkiksi Vantaalla ja Seinäjoella.

TAULUKKO 10. Perusopetuksen tuottavuuden muutos 2010–2018

KUNTA	Oppilasmäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo	+19 %	+23 %	-2,9 %
Joensuu	-8 %	+6 %	-13,6 %
Jyväskylä	+9 %	+11 %	-1,4 %
Kirkkonummi	+9 %	+16 %	-6,7 %
Kotka	-5 %	+14 %	-16,2 %
Kouvola	-10 %	-2 %	-8,8 %
Kuopio	+24 %	+36 %	-9,1 %
Lahti	+18 %	+31 %	-9,7 %
Nurmijärvi	+6 %	+5 %	+0,2 %

Oulu	+78 %	+75 %	+1,7 %
Porvoo	+1 %	+5 %	-4,4 %
Raasepori	-11 %	+20 %	-25,5 %
Rauma	-8 %	+12 %	-16,5 %
Rovaniemi	-0 %	+5 %	-5,1 %
Salo	-4 %	-2 %	-2,3 %
Seinäjoki	+9 %	+11 %	-2,1 %
Tampere	+6 %	+11 %	-4,2 %
Turku	+3 %	+0 %	+2,8 %
Vaasa	+16 %	+30 %	-10,5 %
Vantaa	+13 %	+9 %	+3,9 %
YHTEENSÄ	+8 %	+16 %	-6,5 %

Vertailun kunnissa lukiokoulutuksen tuottavuus on heikentynyt 2,4 prosenttia (taulukko 11) 2010–2018 välisenä aikana. Tuottavuus on kuitenkin parantunut useassa kunnassa. Opiskelijamäärät ovat keskimäärin pysyneet samana kaikissa vertailun kunnissa, mutta kuntakohtaisia eroja o. Merkittävin opiskelijamäärän kasvun selittäjä on kuntaliitos (Kuopio, Lahti, Oulu ja Vaasa). Toisaalta Nurmijärvellä merkittävä opiskelijamäärän kasvu on tullut ilman kuntaliitosta.

TAULUKKO 11. Lukiokoulutuksen tuottavuuden muutos 2010–2018

KUNTA	Opiskelijamäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo	-7 %	+3 %	-10,3 %
Joensuu	-8 %	+0 %	-8,8 %
Kirkkonummi	-1 %	-4 %	+3,1 %
Kotka	+1 %	+6 %	-4,3 %
Kouvola	-9 %	-13 %	+4,7 %
Kuopio	+11 %	+12 %	-1,5 %
Lahti	+22 %	+17 %	+4,2 %
Nurmijärvi	+14 %	+23 %	-7,2 %
Oulu	+21 %	+19 %	+1,0 %
Porvoo	-7 %	+3 %	-9,2 %
Raasepori	-13 %	+10 %	-22,9 %
Rauma	-16 %	-17 %	-3,3 %
Rovaniemi	-10 %	-17 %	+5,7 %
Salo	-4 %	-12 %	+12,5 %

Seinäjoki	+2 %	-3 %	+4,8 %
Tampere	+2 %	+2 %	+0,1 %
Turku	-1 %	+3 %	-4,0 %
Vaasa	+7 %	+16 %	-6,5 %
Vantaa	+1 %	+6 %	-5,1 %
YHTEENSÄ	+0 %	+3 %	-2,4 %

3.7 Katujen talvihoito

Katujen talvihoito poikkeaa eniten muista mitattavista palveluista. Talvihoidon tuottavuuteen vaikuttaa oleellisesti talven rankkuus. Peräkkäisten vuosien välillä voi olla suuri ero talvihoidon kokonaiskustannuksissa. Runsaslumisempia talvia ovat olleet erityisesti talvet 2010–2013 ja 2018, jolloin myös eteläisessä Suomessa on ollut runsaslumisia talvia. Tämä näkyy myös talvenrankkuusindeksissä. Esimerkiksi kaikkien Suomen kuntien vuoden 2011 talvi on rankkuusasteikolla 1,04. Vastaavasti talvi 2014 on rankkuusasteikolla vain 0,85. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden 2011 talvi oli 22,4 prosenttia rankempi kuin talvi 2014.

Huomioitavaa on, että talvenrankkuusindeksi saa arvon **1,00** vuonna 2010, joka on mittaussarjan lähtövuosi kaikissa kunnissa. Kaikkien Suomen kuntien talvenrankkuusindeksi vuosina 2010–2018 (keskiarvo 311 kunnasta):

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1,00	1,04	1,00	0,99	0,85	0,90	0,88	0,87	0,96

Talvikorjattu tuottavuusindeksi on laskettu siten, että tuottavuusindeksiä on korjattu talven rankkuusindeksillä, joka perustuu lumisade- ja nollan ylityspäivien lukumääriin. Lumisadepäiviksi on otettu sellaiset vuorokaudet, joiden aikana on satanut vähintään 2 mm (vedeksi muutettuna), joka vastaa noin kahta senttiä lunta. Nollan asteen ylitysvuorokaudet ovat sellaisia vuorokausia, jolloin lämpötila on vaihtunut pakkasasteista plusasteiksi vähintään kerran. Talvikorjattu tuottavuusindeksi kuvaa paremmin kunnan tuottavuutta, koska talven vaikutus saadaan standardoitua. Helppoina talvina (alhainen talvenrankkuus) hoidettavat katukilometrit ikään kuin ”lyhenevät” ja vastaavasti rankkoina talvina hoidettavat katukilometrit ”kasvavat”.

Tuottavuus

Katujen talvihoidon tuottavuutta mitattaessa talven sääolosuhteilla on huomattava vaikutus kustannuksiin. Kuntakohtaiset muutokset ovat huomattavia (kts. taulukko 12.)

TAULUKKO 12. Katujen talvihoidon tuottavuuskehitys yhteensä, sisältäen kunnallisen ja ostopalvelun (vuosiluvut suluisissa)

KUNTA	Katamäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Talvikorjattu tuottavuusmuutos
Espoo (16–18)	+3 %	-14 %	+20,4 %	+37,2 %
Joensuu (10–18)	+13 %	+12 %	+0,8 %	+10,1 %
Kotka (10–18)	+2 %	-53 %	+115,3 %	+78,2 %
Kouvola (13–16)	+0 %	+11 %	-9,4 %	-21,5 %
Kuopio (10–18)	+12 %	+34 %	-16,1 %	-11,5 %
Oulu (15–18)	+10 %	+39 %	-21,4 %	-25,0 %
Porvoo (13–15)	+0 %	-43 %	+75,5 %	+29,8 %
Raasepori (15–18)	+18 %	+44 %	-17,8 %	-6,6 %
Salo	+2 %	-49 %	+100,6 %	+56,9 %

(10–17)				
Tampere (10–18)	+2 %	-32 %	+49,1 %	+48,2 %
Turku (10–18)	-1 %	-51 %	+100,2 %	+68,5 %
Vaasa (13–14)	+0 %	+5 %	-4,6 %	-12,2 %
Vantaa (10–18)	+5 %	-17 %	+26,4 %	+8,2 %

3.8 Viheralueiden hoito

Viherhoidon tuottavuuslaskennassa on huomioitu pinta-alat hoitoluokittain. Eri hoitoluokat on muutettu vertailukelpoisiksi kustannuspainokertoimien avulla, jotta kokonaispinta-alaa on voitu verrata reaaliseen kustannuskehitykseen.

Käyttömenot muodostuvat A-hoitoluokan viheralueiden kustannuksista.

Tuottavuus

Viheralueiden hoidon tuottavuutta tulisi tarkastella yhden kunnan tasolla. Pidempää aikasarjaa ei ole tarjolla kuin muutamasta kunnasta.

TAULUKKO 13. Viheralueiden hoidon tuottavuuskehitys (vuosiluvut suluissa)

KUNTA	Viheralueen muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo (16–18)	+0 %	-1 %	+0,9 %
Joensuu (10–18)	+7 %	+2 %	+4,6 %
Kotka (10–18)	+7 %	-7 %	+14,7 %
Kuopio (12–18)	-1 %	+27 %	-22,1 %
Oulu (15–18)	-2 %	+5 %	-6,2 %
Porvoo	+0 %	+8 %	-7,7 %

(14–15)			
Raasepori (15–18)	+0 %	-17 %	+20,8 %
Rovaniemi (10–18)	+14 %	-8 %	+23,0 %
Salo (12–14)	+0 %	-7 %	+7,4 %
Seinäjoki (14–16)	+1 %	-1 %	+2,2 %
Tampere (11–18)	+2 %	-2 %	+4,6 %
Turku (15–17)	-13 %	-47 %	+64,7 %
Vantaa (10–18)	+17 %	+37 %	-14,3 %
YHTEENSÄ			+6,5 %

3.9 Toimitilojen ylläpito

Toimitilojen ylläpidon tuottavuus on laskettu painottamalla kaikkia kunnan kiinteistötyyppejä (koulut, päiväkodit, sote-kiinteistöt, liikuntatilat, asunnot ja muut tilat) kustannuspainokertoimilla ja vertaamalla näitä kiinteistöjen ylläpidon deflatoituihin kustannuksiin. Kustannuspainoker-
toimet perustuvat 20 suurimman kaupungin kiinteistöjen keskiarvoihin (Trellum Tilainfo).

Toimitilojen ylläpitoon sisältyvät: käyttö ja huolto, ulkoalueiden hoito, lämmitys, vesi ja jätevesi, sähkö ja kaasu, jätehuolto, muut hoitokulut, korjaukset sekä siivous. Kustannukset eivät sisällä pääomakuluja.

Tuottavuus

Toimitilojen ylläpidon tietoja on tullut vain kuudesta kunnasta, joten tässä vaiheessa ei voida tehdä johtopäätöksiä tuottavuuden kehityksestä viime vuosien osalta. Taulukosta voi kuitenkin katsoa näiden kuntien tuottavuuskehityksen.

TAULUKKO 14. Toimitilojen ylläpidon tuottavuuskehitys 2015–2018. Poikkeuksena (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

KUNTA	Pinta-alan muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuus- muutos
Oulu	+1 %	+6 %	-5,1 %
Raasepori	-3 %	-0 %	-2,5 %
Salo	-2 %	+5 %	-6,8 %
Tampere	+1 %	+28 %	-21,2 %
Vantaa* (12–18)	+11 %	-0 %	+11,3 %

3.10 Vesihuolto

Vesihuollon tuottavuus on laskettu vertaamalla reaalisia kokonaiskustannuksia sekä jäte- että puhtaan veden kuutiomääriin, jotka on saatettu vertailukelpoisiksi kustannuspainokertoimien avulla. Jäteveden käsittely on keskimäärin

1,4 kertaa kalliimpaa kuin puhtaan veden. Kustannuspainokertoimet perustuvat suurimpien vesilaitosten puhtaan- ja jäteveden huollon kustannusten keskiarvoihin.

Tuottavuus

Vertailussa mukana olevien kuntien vesilaitosten tuottavuus on laskenut 3,3 prosenttia vuosien 2010–2018 välisenä aikana. Kymen Vesi Oy on ollut vertailun kunnista kaikkein tuottavin. Vesilaitos toimittaa vettä Kotkan, Haminan ja Kouvolan kaupungeille.

TAULUKKO 15. Vesilaitosten tuottavuuskehitys 2010–2018. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

VESILAITOS	Vesimäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Helsingin seudun ympäristöpalvelut	+2 %	+2 %	-0,4 %
Joensuun Vesi	-1 %	+15 %	-13,9 %
Jyväskylän Energia* (12–16)	+5 %	-8 %	+13,5 %
Kirkkonummen vesilaitos	+35 %	+41 %	-3,7 %
Kouvolan Vesi* (15–18)	+6 %	+5 %	+11,3 %
Kuopion Vesi	+12 %	+57 %	-28,6 %
Kymen Vesi	+11 %	-23 %	+43,2 %
Lahti Aqua	+5 %	+6 %	-0,9 %
Oulun Vesi	+34 %	+38 %	-3,0 %

Porvoon vesi	+2 %	+34 %	-23,4 %
Salon Vesi	-2 %	-5 %	+3,4 %
Seinäjoen Vesi* (10-14)	+12 %	-4 %	+16,3 %
Tampereen Vesi	-1 %	+29 %	-23,3 %
Turun vesilaitos* (12-18)	-6 %	-9 %	+4,1 %
YHTEENSÄ			-3,3 %

4 Tuottavuusvertailun kehittäminen

Tuottavuusvertailu ei ole täysin valmis tuote. Kehittämistyötä tehdään yhdessä kuntien kanssa tuottavuusyhdyshenkilöverkoston voimin. Verkosto kokoontuu pääsääntöisesti kahdesti vuodessa. Kehittämistyötä jatketaan myös alaryhmissä, erityisesti teknisen sektorin osalta.

Ikäihmisten palvelut säilyvät tuottavuusmittarissa. Ikäihmisten mittarit ovat luotu siten, että ne soveltuisivat käyttöön myös sote-uudistuksen jälkeen maakunnissa. Toisaalta ikäihmisten tuottavuustietoja ei välttämättä pystytä jatkossa esittämään kuntakohtaisella tasolla.

Jatketaan tuottavuusvertailun kehittämistä kuntiin jäävien palveluiden osalta. Katujen talvihoidon mittarin kehittämistä jatketaan edelleen, jotta mittari huomioisi entistä paremmin erilaisten talvien sääolosuhteiden vaihtelut. Varhaiskasvatuksen kehittämisessä pyritään luomaan kokonaisvaltainen mittari, jossa huomioitaisiin myös kotihoidontuki. Tällöin saataisiin kokonaiskuva pienten lasten hoitamisen kokonaiskustannuksista kunnassa. Opetuksessa tullaan hyödyntämään Kouluikkunan tietoja aiempaa enemmän.

Kuntien tuottavuusvertailu on kehittänyt ruokahuollon tuottavuusmittaria yhdessä FCG:n kanssa. Myös ruokahuollon lukuja tullaan esittämään vertailun sivustolla, aluksi pienemmän kuntajoukon voimin.

Tuottavuusvertailua voidaan hyödyntää konsultoinnissa. Vertailun avulla saadaan esitettyä ns. oikeita kysymyksiä, jolloin voidaan selvittää, miksi jonkin palvelun kehitys on ollut tietynsuuntaista. Näitä ns. hyviä kysymyksiä voidaan pohtia myös tuottavuusverkostotapaamisissa. Verkostossa on mahdollista jakaa omia hyviä kokemuksia myös muille kunnille.

5 Verkko-osoitteet ja yhteystiedot

LISÄTIETOJA TUOTTAVUUSVERTAILUSTA:

Samuel Ranta-aho, projektitutkija

puh. 050 462 0058

samuel.ranta-aho(at)kuntaliitto.fi

TUOTTAVUUSVERAILUN TULOKSET:

www.kuntaliitto.fi/tuottavuusvertailu

RESULTATEN AV PRODUKTIVITETSJÄMFÖRELSEN PÅ SVENSKA:

www.kommunforbundet.fi/produktivitetsjamforelse

TULKINTA- JA TÄYTTÖOHJEET:

Klikkaa alla olevaa kuvaa.

[Tulkinta- ja täyttöohjeet](#)

TIEDONKERUUALUSTA:

<http://tuottavuusvertailu.kuntaliitto.fi>

- Käyttäjätunnus: **tuottavuus**
- Salasana: **tuottavuus**

